

เรื่อง การดำเนินงานห้องสมุดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์และกฤตภาค

การดำเนินงานห้องสมุดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์

1. ความหมายและประเภท

หนังสือพิมพ์ (Newspapers) เป็นสิ่งพิมพ์ที่เสนอข่าว เหตุการณ์ความเคลื่อนไหวใหม่ ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ มีลักษณะเป็นกระดาษแผ่นใหญ่จำนวนหลายแผ่นพับซ้อนกัน ไม่มีการเย็บเล่ม

แบ่งเป็น 2 ประเภท ตามกำหนดออกดังนี้

1. หนังสือพิมพ์รายวัน เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ ฯลฯ
2. หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ รายปักษ์ รายเดือน เช่น ฐานเศรษฐกิจ ผู้จัดการ ฯลฯ

2. ส่วนต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์

2.1. การพาดหัวข่าว เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของหนังสือพิมพ์

2.2. การจัดคอลัมน์ เริ่มตั้งแต่หน้าที่ 2 จะมีคอลัมน์ประจำ

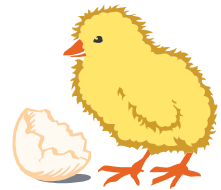
3. การลงทะเบียนหนังสือพิมพ์

ทำเช่นเดียวกับวารสาร มีอุปกรณ์และวิธีการดังนี้

3.1 บัตรทะเบียน เป็นการ์ดมีตาราง สำหรับเช็คหนังสือพิมพ์ที่ได้รับแล้ว

3.2 วิธีลงทะเบียน เมื่อได้รับหนังสือพิมพ์แล้ว ให้ลงเครื่องหมาย (/)

ลงในช่องวันที่ของเดือนนั้น ถ้าวันใดไม่ได้รับก็ให้เว้นว่างไว้

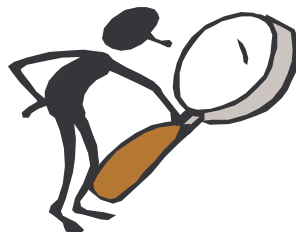
4. การเตรียมออกให้ยืม

ทำตามลำดับขั้น ดังนี้

4.1 ประทับตราห้องสมุดตามที่ต่าง ๆ

4.2 ลงทะเบียนตามตัวอย่าง

4.3 จัดใส่ไม้หนีบ และวางไว้ที่ที่วางหนังสือพิมพ์

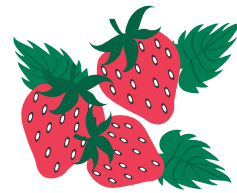
การทำ กฤตภาค (clipping)

กฤตภาค มาจากคำว่า “ กฤต ” และ “ ภาค ” พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530 กล่าวว่า “กฤต “ เป็นคำนามหมายถึง เหตุผล การกระทำ “ ภาค ” หมายถึง ส่วน ข้าง ฝ่าย คราว (1) เมื่อนำคำสองคำมารวมกันเป็น กฤตภาค จึงน่าจะหมายถึง การนำบางเรื่องจากสิ่งพิมพ์มาแสดง

“ กฤตภาค ” คือ ข้อความที่ตัดออกจากหนังสือพิมพ์และวารสารเฉพาะเรื่องที่สำคัญ นับเป็นสื่อการอ่านที่ให้ข้อมูลทันสมัยเป็นปัจจุบัน ที่ยังไม่มีในหนังสือเลย

สิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการทำกฤตภาค

1. หนังสือพิมพ์
2. วารสารที่ไม่มีคุณค่าพอแก่การเก็บเล่ม
3. จุลสาร
4. สิ่งพิมพ์อื่น ๆ

สิ่งที่ควรเก็บเพื่อทำกฤตภาค

1. ข่าว ได้แก่ ข่าวความเคลื่อนไหวเหตุการณ์บ้านเมืองที่สำคัญ ข่าวต่างประเทศ ข่าวเกี่ยวกับบุคคลสำคัญ หรือวิทยาการก้าวหน้าใหม่ ฯลฯ
2. เรื่องราว หรือ บทความ ได้แก่ ประวัติบุคคลที่น่าสนใจ สถานที่สำคัญ เกร็ดประวัติศาสตร์ การค้นพบและการประดิษฐ์ต่าง ๆ ความรู้ทั่วไป ฯลฯ
3. ภาพ ได้แก่ ภาพบุคคลสำคัญ สถานที่สำคัญ ภาพเกี่ยวกับธรรมชาติศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรมต่าง ๆ ภาพเหตุการณ์สำคัญ ฯลฯ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกฤตภาค

1. กระดาษโรเนียวอย่างหนา หรือกระดาษโปสเตอร์อย่างบาง
2. กาวหรือแปะเปียก
3. ฟ้าสะอาด
4. ที่เย็บกระดาษ หรือเข็มหมุด หรือลวดเสียบกระดาษ
5. ดินสอ ปากกาถูกดินสีแดงและดำ อย่างละ 1 ด้าม
6. ไม้บรรทัด ขางลบ
7. กรรไกร

การทำกฤตภาค

มีวิธีการทำดังนี้

1. คัดเลือกข้อความ แล้วตัดข้อความทีละเรื่อง
2. เขียนแหล่งที่มาของข้อความ
3. จัดขึ้นส่วนที่จะผนึกบนกระดาษทำกฤตภาค กะให้ได้สัดส่วนงดงาม
4. ใช้กาวหรือแป้งเปียกทาตรงริมด้านหลังของข่าวหรือภาพนั้น แล้ววางลงบนแผ่นกระดาษที่ทำเครื่องหมายไว้
5. ใช้ปากกาสีดำ เขียนชื่อหนังสือพิมพ์ ที่ตัดข่าวหรือภาพนั้นมาพร้อมทั้ง วัน เดือน ปี และหน้าที่ลงข่าวหรือภาพนั้น
6. จัดภาพหรือเรื่องราวที่มีหัวเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกัน ในแฟ้มเดียวกัน

หัวเรื่อง กำหนดขึ้นแทนข้อมูลของเรื่อง ประกอบด้วยคำ หรือวลี มีลักษณะเป็นคำเดียว หรือกลุ่มคำที่ให้ความหมายเด่นชัด ได้ใจความ สั้น กระชับ ได้แก่ ภาษาไทย-ประวัติศาสตร์, บ้านกับโรงเรียน, อาหาร, ดาราศาสตร์ ฯลฯ